

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 8 โรงเรียน มีครูผู้สอน จำนวน 399 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน จำนวน 120 คน รวมทั้งสิ้น 519 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 8 โรงเรียน เป็นประชากร และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, 2550 : 189) ได้กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 300 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยการจับสลากครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ทั้ง 8 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน

204 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน จำนวน 96 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ครู	กรรมการสถานศึกษา	ครู	กรรมการสถานศึกษา
กลุ่มที่ 1				
1. ศึกษาสงเคราะห์บางกรวย	48	15	25	12
2. ศึกษาสงเคราะห์พนมทวน	57	15	30	12
3. สมเด็จพระปิยะมหาราชาธิเบศ	47	15	24	12
4. ศึกษาสงเคราะห์เพชรบุรี	51	15	26	12
กลุ่มที่ 2				
5. ศึกษาสงเคราะห์ชัยนาท	57	15	29	12
6. ราชประชานุเคราะห์ 33 ลพบุรี	62	15	31	12
7. ศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี	45	15	23	12
8. ศึกษาสงเคราะห์ตราด	32	15	17	12
รวมทั้งสิ้น				
	399	120	204	96
	519		300	

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา ในเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 ฉบับ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องเพศ ระดับการศึกษา อายุ และตำแหน่งหน้าที่ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มี 5 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านความรู้ความคิด
2. ทักษะด้านเทคนิค
3. ทักษะด้านการเรียนการสอน
4. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์
5. ทักษะด้านความคิดรวบยอด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก
3. ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
4. ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

ลักษณะของแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดเป็นระดับ และเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้

แบบสอบถามในตอนที่ 2 กำหนดเป็นระดับและเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนน และมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้

มีระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร	มากที่สุด	ให้น้ำหนัก	5 คะแนน
มีระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร	มาก	ให้น้ำหนัก	4 คะแนน
มีระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร	ปานกลาง	ให้น้ำหนัก	3 คะแนน
มีระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร	น้อย	ให้น้ำหนัก	2 คะแนน
มีระดับทักษะการบริหารของผู้บริหาร	น้อยที่สุด	ให้น้ำหนัก	1 คะแนน

แบบสอบถามในตอนที่ 3 กำหนดเป็นระดับและเกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนนและมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง โรงเรียนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง โรงเรียนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับมาก

- 3 หมายถึง โรงเรียนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง โรงเรียนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับน้อย
- 1 หมายถึง โรงเรียนดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพของโรงเรียน และการจัดการศึกษาสงเคราะห์
2. ศึกษาเทคนิค วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างนิยามเชิงปฏิบัติการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถาม

3.1 ในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา และ แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบข่ายการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับทักษะการบริหารของผู้บริหารและประสิทธิภาพของโรงเรียน โดยศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ เดรกและโรว์ (Drake and Roe, 1986 : 29 - 30) และจากการสังเคราะห์แนวคิดของ บุญชัย ช่วงชัย (2547 : 33) และทงศักดิ์ เจริญชัย (2549 : 19) ซึ่งประกอบด้วยทักษะการบริหาร 5 ด้าน คือ 1) ทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) 2) ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) 3) ทักษะด้านการเรียนการสอน (Instructional Skills) 4) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skills) 5) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) และได้ใช้แนวคิดและเกณฑ์ในการประเมินประสิทธิภาพของมอรรถ (Mott, 1972 quoted in Hoy & Miskel, 2001 : 305 - 306) ซึ่งได้ผสมผสานแนวคิดทั้งในแง่เป้าหมายและระบบทรัพยากรมาเป็นเกณฑ์หลายอย่างในการศึกษาประสิทธิภาพของโรงเรียน เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับ ลักษณะและสภาพของโรงเรียน และได้ปรับปรุงเครื่องมือวัดประสิทธิภาพของโรงเรียนของ วินัย คำประดิษฐ์ (2547 : 120 - 123) และชูศรี ฌโนมกิจ (2550 : 167 - 169) โดยนำปัจจัยที่สำคัญต่างๆ มาพิจารณา ได้แก่ ความสามารถในการผลิตโดยดูจากปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ประสิทธิภาพ ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถในการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถามที่ครอบคลุมประสิทธิภาพของโรงเรียน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก 3) ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม 4) ด้านความสามารถแก้ไข

ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้วัดประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 เขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมขอบข่ายของทักษะการบริหารของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษาในแต่ละด้าน เป็นร่างของแบบสอบถาม

3.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง ทั้งทางด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้ เพื่อให้ข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงแก้ไข

3.4 เมื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว จึงนำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปัญญา ทองนิล 2) นายทวีศักดิ์ ไทยประดิษฐ์ และ 3) นายธีรชัย ไสยจิตต์ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อ แล้วนำร่างแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Objective Congruence: IOC) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2547 : 89) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.99 - 1.00 สูงกว่าเกณฑ์ 0.50 ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำที่ยอมรับกัน ถือเป็นข้อคำถามที่ใช้ได้

3.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามให้ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต่อจากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 19 จังหวัดชุมพร สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.983 ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปร ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.980 และค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียน เท่ากับ 0.958

3.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เรื่องขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วจัดส่งทางไปรษณีย์ให้กับผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ กำหนดให้ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 วิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best, 1981 : 182) ดังรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 — 1.49 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 — 2.49 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 — 3.49 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 — 4.49 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 — 5.00 หมายถึง ระดับทักษะการบริหารของผู้บริหารหรือประสิทธิผลของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 วิเคราะห์ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน
ศึกษาสงเคราะห์ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยการวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)